Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 19 december 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Tullunion – Förordning (EU) nr 952/2013 – Unionens tullkodex – Artikel 15 – Uppgifter till tullmyndigheterna – Överträdelser av tullagstiftningen – Artikel 42 – Effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner – Rambeslut 2005/212/RIF – Förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott – Artikel 2.1 – Förverkande – Nationella bestämmelser enligt vilka böter på 100–200 procent av varornas tullvärde ska påföras och vararna ska förverkas oberoende av vem som äger dem”

I de förenade målen C-717/22 och C-372/23,

angående två beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, från Rayonen sad Svilengrad (Distriktsdomstolen i Svilengrad, Bulgarien) (C-717/22) och Administrativen sad – Haskovo (Förvaltningsdomstolen i Haskovo, Bulgarien) (C-372/23), av den 10 november 2022 respektive den 1 juni 2023, som inkom till domstolen den 23 november 2022 respektive den 13 juni 2023, i målen

”SISTEM LUX” OOD (C-717/22),

VU (C-372/23)

mot

Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas,

ytterligare deltagare i rättegången:

Rayonna prokuratura – Haskovo, Teritorialno otdelenie – Svilengrad (C-717/22),

Okrazhna prokuratura – Haskovo (C-372/23),

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordföranden på andra avdelningen K. Jürimäe, tillika tillförordnad ordförande på tredje avdelningen, domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad ordförande på tredje avdelningen, samt domarna N. Jääskinen (referent), M. Gavalec och N. Piçarra,

* Rättegångsspråk: bulgariska.

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– ”SISTEM LUX” OOD, genom I.A. Ivanov, advokat,

– Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas, genom M.V. Stefanov,

– Bulgariens regering, genom T. Mitova, S. Ruseva och R. Stoyanov, samtliga i egenskap av ombud,

– Belgiens regering, genom S. Baeyens och P. Cottin, båda i egenskap av ombud,

– Spaniens regering, genom A. Pérez-Zurita Gutiérrez, i egenskap av ombud,

– Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av A. Collabolletta och F. Meloncelli, avvocati dello Stato,

– Lettlands regering, genom J. Davidoviča, K. Pommere och I. Romanovska, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom F. Moro och I. Zaloguin, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 8 maj 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 1 fjärde strecksatsen och artikel 2.1 i rådets rambeslut 2005/212/RIF av den 24 februari 2005 om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott (EUT L 68, 2005, s. 49), av artikel 5 led 3, artikel 15 och artikel 42.1 och 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 2013, s. 1, och rättelse i EUT L 267, 2016, s. 2) (nedan kallad unionens tullkodex), av artikel 2 led 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU av den 3 april 2014 om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen (EUT L 127, 2014, s. 39) samt av artikel 17.1, artikel 41 och artikel 49.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).

2 Respektive begäran har framställts i ett mål mellan ”SISTEMLUX” OOD (nedan kallat Sistem Lux), ett bolag etablerat i Serbien, och Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas (Tullmyndigheten i Burgas, Bulgarien) (nedan kallad tullmyndigheten) (mål C-717/22), och i ett mål mellan VU, en

privatperson med serbiskt medborgarskap, och tullmyndigheten (mål C-372/23), angående beslutet att påföra VU en administrativ sanktion för varusmuggling och att förverka de varor tillhörande Sistem Lux som hade smugglats.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Rambeslut 2005/212

3 I skäl 1 i rambeslut 2005/212 anges följande:

”Det viktigaste motivet för den gränsöverskridande, organiserade brottsligheten är ekonomisk vinning. Ett effektivt förebyggande och bekämpande av den organiserade brottsligheten bör därför fokuseras på spårande, frysning, beslag och förverkande av vinning av brott. …”

4 Artikel 1 i detta rambeslut har rubriken ”Definitioner”. I fjärde strecksatsen i denna artikel anges följande:

”I detta rambeslut avses med

…

– förverkande: sådant straff eller annan åtgärd beslutad av domstol efter rättegång på grund av brottslig gärning eller brottsliga gärningar som innebär slutgiltigt berövande av egendom”.

5 I artikel 2 i nämnda rambeslut, med rubriken ”Förverkande”, föreskrivs följande:

”1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att kunna förverka, helt eller delvis, hjälpmedel och vinning som härrör från brottsliga gärningar som kan bestraffas med frihetsberövande i mer än ett år eller egendom vars värde motsvarar sådan vinning.

…”

Unionens tullkodex

6 I artikel 15 i unionens tullkodex, med rubriken ”Uppgifter till tullmyndigheterna”, föreskrivs följande:

”1. Varje person som direkt eller indirekt är involverad i fullgörandet av tullformaliteter eller i tullkontroller ska, på tullmyndigheternas begäran och inom föreskriven tid, tillhandahålla dessa myndigheter alla nödvändiga dokument och uppgifter i lämplig form, och ge dem all nödvändig hjälp för att fullgöra dessa formaliteter eller kontroller.

2. En person som inger en tulldeklaration, en deklaration för tillfällig lagring, en summarisk införseldeklaration, en summarisk utförseldeklaration, en deklaration om återexport eller en anmälan om återexport till tullmyndigheterna, eller en ansökan om ett tillstånd eller något annat beslut, ska ansvara för allt följande:

a) Att de uppgifter som lämnas i deklarationen, i anmälan eller i ansökan är riktiga och fullständiga.

b) Att de dokument som lämnas till stöd för deklarationen, anmälan eller ansökan är äkta, riktiga och fullständiga.

c) I tillämpliga fall, att alla skyldigheter när det gäller hänförande av de berörda varorna till det berörda tullförfarandet eller genomförande av de godkända transaktionerna är fullgjorda.

Första stycket ska också gälla tillhandahållande av alla de uppgifter i all annan form som krävs av eller lämnas till tullmyndigheterna.

Om deklarationen eller anmälan inges, ansökan lämnas eller uppgifter tillhandahålls av ett tullombud för den berörda personen, som avses i artikel 18, ska även det tullombudet iaktta de skyldigheter som anges i första stycket i den här punkten.”

7 I artikel 42 i denna kodex, med rubriken ”Tillämpning av sanktioner”, föreskrivs följande:

”1. Varje medlemsstat ska fastställa sanktioner för överträdelser av tullagstiftningen. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Om administrativa sanktioner tillämpas får de bland annat ha en eller båda av följande former:

a) En penningavgift som tas ut av tullmyndigheterna, inbegripet, vid behov, en betalning som gäller i stället för en straffrättslig påföljd.

b) Återkallelse, tillfällig indragning eller ändring av ett tillstånd som innehas av den berörda personen.

…”

8 I artikel 79 i nämnda kodex, med rubriken ”Tullskuld som uppkommer genom bristande efterlevnad”, föreskrivs följande i punkt 1:

”För varor som omfattas av importtull ska en tullskuld vid import uppkomma genom bristande efterlevnad av något av följande:

a) En skyldighet enligt tullagstiftningen som rör införsel av icke-unionsvaror i [Europeiska] unionens tullområde, undandragande från tullövervakning eller befordran, förädling, lagring, tillfällig lagring, tillfällig införsel eller bortskaffande av sådana varor inom det området.

b) En skyldighet enligt tullagstiftningen som rör slutanvändning inom unionens tullområde.

C) Ett villkor som rör hänförande av icke-unionsvaror till ett tullförfarande eller beviljande av tullfrihet eller nedsatt importtullsats på grund av varornas slutanvändning.”

9 Artikel 158 i tullkodexen, med rubriken ”Tulldeklaration av varor och tullövervakning av unionsvaror”, har följande lydelse:

”1. Alla varor som ska hänföras till ett tullförfarande, utom förfarandet för frizoner, ska omfattas av en tulldeklaration som är anpassad till förfarandet i fråga.

2. I särskilda fall, förutom dem som avses i artikel 6.3 får en tulldeklaration inges på annat sätt än genom elektronisk databehandlingsteknik.

3. Unionsvaror som deklareras för export, intern unionstransitering eller passiv förädling ska omfattas av tullövervakning från och med den tidpunkt då den deklaration som avses i punkt 1 godtas till och med den tidpunkt då de förs ut ur unionens tullområde eller överlåts till staten eller förstörs eller tulldeklarationen förklaras ogiltig.”

10 I artikel 198 i unionens tullkodex, med rubriken ”Åtgärder som ska vidtas av tullmyndigheterna”, föreskrivs följande:

”1. Tullmyndigheterna ska vidta alla de åtgärder som krävs, inbegripet förverkande och försäljning eller förstöring, för att bortskaffa varor i följande fall:

a) Om en skyldighet enligt tullagstiftningen som rör införsel av icke-unionsvaror i unionens tullområde inte är fullgjord, eller varorna har undanhållits tullövervakningen.

…”

11 I artikel 233 i denna kodex, med rubriken ”Skyldigheter för den person som är ansvarig för förfarandet för unionstransitering och skyldigheter för fraktföraren och mottagaren av varor som befordras enligt förfarandet för unionstransitering”, föreskrivs följande:

”1. Den person som är ansvarig för förfarandet för unionstransitering ska ansvara för allt följande:

a) Att ankomsten av varorna i oförändrat skick anmäls och de nödvändiga upplysningarna lämnas till destinationstullkontoret inom föreskriven tid och i enlighet med de åtgärder som tullmyndigheterna vidtagit för att sörja för att varorna identifieras.

…

3. En fraktförare eller varumottagare som tar emot varor i vetskap om att de befordras enligt förfarandet för unionstransitering ska också vara ansvarig för att ankomsten av varorna i oförändrat skick anmäls till destinationstullkontoret inom föreskriven tid och i enlighet med de åtgärder som tullmyndigheterna vidtagit för att sörja för att varorna identifieras.”

12 I artikel 226 i nämnda kodex, med rubriken ”Extern transitering”, föreskrivs följande:

”1. Inom ramen för förfarandet för extern transitering får icke-unionsvaror befordras från en plats till en annan inom unionens tullområde utan att omfattas av något av följande:
   a) Importtullar.
   b) Andra avgifter i enlighet med andra tillämpliga bestämmelser.
   c) Handelspolitiska åtgärder, i den mån de inte förbjuder införsel av varor i eller utförsel av varor ur unionens tullområde.

2. I särskilda fall ska unionsvaror hänföras till förfarandet för extern transitering.

…”

Direktiv 2014/42

13 I artikel 2 i direktiv 2014/42, med rubriken ”Definitioner”, föreskrivs följande i led 4:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

…

4) förverkande: slutgiltigt berövande av egendom beslutat av domstol i anledning av brott”.

14 Artikel 14 i detta direktiv har rubriken ”Ersättning av gemensam åtgärd 98/699/RIF samt vissa bestämmelser i rambesluten 2001/500/RIF och 2005/212/RIF”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Gemensam åtgärd 98/699/RIF [av den 3 december 1998 antagen av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott (EGT L 333, 1998, s. 1)], artiklarna 1 a, 3 och 4 i [rådets rambeslut 2001/500/RIF av den 26 juni 2001 om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott (EGT L 182, 2001, s. 1), och artikel 1 första fyra strecksatserna och artikel 3 i rambeslut [2005/212] ska ersättas med detta direktiv för de medlemsstater som är bundna av detta direktiv, utan att det påverkar dessa medlemsstaters skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande av rambesluten i nationell rätt.”

Den europeiska kodexen för god förvaltningssed

15 I artikel 7, med rubriken ”Frånvaro av maktmissbruk”, i den europeiska kodexen för god förvaltningssed, som godkändes genom parlamentets resolution av den 6 september 2001 (EUT C 72 E, 2002, s. 331), föreskrivs följande:

”Maktbefogenheterna skall utövas endast för avsedda syften. Tjänstemannen skall särskilt undvika att utnyttja sina befogenheter för syften som inte har någon grund i lag eller som inte motiveras av det allmännas bästa.”

Bulgarisk rätt

Tullagen

16 I artikel 231 i zakon za mitnitsite (tullagen) (DV nr 15 av den 6 februari 1998), i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet (nedan kallad tullagen), föreskrivs följande:

”Beslut om administrativa sanktioner ska meddelas av direktören för Agentsia Mitnitsi [(tullmyndigheten, Bulgarien)] eller av de tjänstemän som denne utsett.”

17 I artikel 233 i denna lag föreskrivs följande:

”1) Den som flyttar eller transporterar varor över statsgränsen, eller försöker göra det, utan tullmyndigheternas vetskap eller tillstånd, ska, om den begångna handlingen inte utgör ett brott, påföras böter för smuggling på 100–200 procent av varornas tullvärde eller, vid export, av varornas värde.

…

6) De varor som är föremål för smuggling ska beslagtas till förmån för staten, oavsett vem ägaren är, och när de saknas eller har undanhållits ska [gärningsmannen] förpliktas att erlägga ett belopp motsvarande deras tullvärde eller, vid export, varornas värde.

…”

Lagen om administrativa överträdelser och sanktioner

18 I artikel 7 i Zakon za administrativnite narushenia i nakazania (lagen om administrativa överträdelser och sanktioner) (DV nr 92 av den 28 november 1969) föreskrivs följande:

”1) Ansvar föreligger för en handling som kvalificeras som en administrativ överträdelse, om den begås uppsåtligen eller oavsiktligt.

2) Det är endast i de fall som uttryckligen anges som oavsiktliga handlingar inte bestraffas.”

Målen vid de nationella domstolarna och tolkningsfrågorna

Mål C-717/22

19 Den 28 maj 2021 genomförde en tulltjänsteman vid tullstationen Kapitan Andreevo (Bulgarien), vid gränsen mellan Bulgarien och Turkiet, en kontroll av en långtradare som transporterade tretton paket med aluminiumprofiler som hade lastats i Turkiet.

20 Tulltjänstemannen kontrollerade de tulldokument som lastbilschauffören VU uppvisade för honom och fann att åtta av de transporterade paketen, vilka tillhörde Sistem Lux, inte hade deklarerats i följedokumenten.

21 Ett förfarande för administrativa överträdelser enligt artikel 233.1 i tullagen inleddes, efter vilket det fastställdes att VU, trots att han hade närvarat vid lastningen och vägningen av lasten, inte hade uppfyllt sin skyldighet, i egenskap av förare som utför internationella transporter, att ta del av de handlingar som hade tillhandahållits honom och bland annat kontrollera att de överensstämde med de varor som faktiskt transporterades.

22 Den administrativa sanktionsmyndigheten ansåg följaktligen att VU, genom att utan tullmyndigheternas vetskap och tillstånd transportera de aktuella aluminiumprofilerna över den bulgariska gränsen, av oaktsamhet hade gjort sig skyldig till den administrativa överträdelse som avses i artikel 233.1 i tullagen. Myndigheten påförde honom därför böter för varusmuggling till

ett belopp av 73 140,06 bulgariska leva (BGN) (cirka 37 400 euro), motsvarande tullvärdet på de aluminiumprofiler som hade påträffats i de åtta icke deklarerade paketen. Myndigheten beslutade även att dessa aluminiumprofiler skulle förverkas till staten med stöd av artikel 233.6 i tullagen.

23 Sistem Lux överklagade beslutet om förverkande av aluminiumprofilerna till Rayonen sad Svilengrad (Distriktsdomstolen i Svilengrad, Bulgarien), som är den hänskjutande domstolen

24 Den hänskjutande domstolen anser att artikel 233.6 i tullagen, i vilken det föreskrivs att varor som är föremål för smuggling ska förverkas oavsett vem ägaren är, kan strida mot bestämmelserna i unionsrätten, när dessa föremål ägs av en annan person än den som gjort sig skyldig till den administrativa överträdelsen eller om gärningsmannen har gjort sig skyldig till överträdelsen av oaktsamhet.

25 Den hänskjutande domstolen har dessutom påpekat att unionsrätten även kan utgöra hinder för en sådan nationell bestämmelse som den som nämns i föregående punkt, eftersom förverkande, som utgör en ytterligare sanktion utöver böter för varusmuggling, skulle kunna strida mot proportionalitetsprincipen i artikel 42.1 i unionens tullkodex, jämförd med artikel 49.3 i stadgan. En sådan bestämmelse skulle även kunna strida mot rätten för var och en att besitta förvärvad egendom, vilken avses i artikel 17.1 i stadgan.

26 Den hänskjutande domstolen vill även få klarhet i huruvida sådant förverkande som föreskrivs i artikel 233.6 i tullagen är förenligt med artikel 42.2 i unionens tullkodex, i den del den innehåller en uttömmande förteckning över de administrativa sanktioner som kan tillämpas vid överträdelse av tullagstiftningen, samt med artikel 1 fjärde strecksatsen och artikel 2.1 i rambeslut 2005/212 och artikel 2 led 4 i direktiv 2014/42, vilka utgör hinder för att en administrativ myndighet beslutar om sådant förverkande.

27 Mot denna bakgrund beslutade Rayonen sad Svilengrad (Distriktsdomstolen i Svilengrad) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Ska artikel 42.2 i [unionens tullkodex], som innehåller en uttömmande förteckning över de typer av administrativa sanktioner som kan åläggas vid överträdelser av tullagstiftningen, jämförd med artikel 17.1 i [stadgan], tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse såsom artikel 233.6 i tullagen, i vilken det, som en ytterligare administrativ sanktion, föreskrivs att föremålet för överträdelsen ska förverkas (eller förverkas till staten)? Får föremålet för överträdelsen förverkas i fall där den förverkade egendomen tillhör en annan person än den som begått överträdelsen?

2) Ska artikel 42.1 i [denna kodex], jämförd med artikel 49.3 i stadgan, tolkas så, att en nationell bestämmelse såsom artikel 233.6 i tullagen, i vilken det utöver sanktionen böter föreskrivs att föremålet för överträdelsen ska förverkas (eller förverkas till staten), i följande fall utgör ett oproportionerligt ingrepp i äganderätten som inte står i proportion till det legitima mål som eftersträvas, generellt i fall där den förverkade egendomen, som var föremål för överträdelsen, tillhör den person som har begått överträdelsen, i fall där den tillhör en tredje part som inte har begått överträdelsen och särskilt i fall där gärningsmannen inte har begått överträdelse uppsåtligen utan oavsiktligt?

3) Ska artikel 2.1 i rambeslut 2005/[212], jämförd med artikel 17.1 i stadgan och med beaktande av EU-domstolens dom av den 14 [januari] 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo och Apelativna prokuratura – Plovdiv (C-393/19, EU:C:2021:8), *per argumentum a fortiori* tolkas så, att den även är tillämplig i fall där handlingen inte utgör något brott, utan en administrativ överträdelse, varvid skillnaden mellan de båda endast utgörs av kriteriet 'i stor omfattning' i överensstämmelse med det i rättspraxis antagna värdet från de smugglade varorna[?] Ska artikel 1 fjärde strecksatsen i rambeslut 2005/212 och artikel 2 led 4 i [direktiv 2014/42] i detta fall tolkas så, att begreppet förverkande särskilt betecknar ett straff eller en åtgärd som endast får åläggas av en domstol och inte beslutas av en förvaltningsmyndighet, och i denna bemärkelse utgör hinder mot en nationell bestämmelse såsom artikel 233.6 jämförd med artikel 231 i tullagen?"

Mål C-372/23

28 Bakgrunden till tvisten vid den nationella domstolen i mål C-372/23 är samma faktiska omständigheter som i mål C-717/22, vilka det redogörs för i punkterna 19–22 ovan.

29 VU bestred den administrativa sanktionsmyndighetens beslut att påföra honom böter på 73 140,06 BGN för smuggling och att förverka de berörda varorna till staten vid Rayonen sad Svilengrad (Distriktsdomstolen i Svilengrad).

30 Nämnda domstol fastställde detta beslut med motiveringen att VU faktiskt hade transporterat varorna och hade fört in dem till Bulgarien utan tullmyndigheternas vetskap och tillstånd, genom att inte uppfylla skyldigheten att i förväg deklarera varorna skriftligen, och inte muntligen, varmed den administrativa överträdelsen "smuggling", i den mening som avses i artikel 233.1 i tullagen, förelåg. Distriktsdomstolen i Svilengrad påpekade dessutom att VU hade åsidosatt skyldigheten att iaktta försiktighet, vilket utgör en form av "skuld" i den mening som avses i artikel 7 i lagen om administrativa överträdelser och sanktioner, trots att åsidosättandet inte var uppsåtligt.

31 VU överklagade denna dom till Administrativen sad – Haskovo (Förvaltningsdomstolen i Haskovo, Bulgarien), som är den hänskjutande domstolen. VU har vid nämnda domstol gjort gällande att han inte avsiktligen hade åsidosatt skyldigheten att skriftligen deklarera varorna i fråga och att han således inte hade gjort sig skyldig till smuggling, vilket förutsätter uppsåt.

32 VU har även gjort gällande att tulltjänstemännen vid tullkontrollen inte följde artiklarna 6–10 i den europeiska kodexen för god förvaltningssed, och i synnerhet att de hade åsidosatt artikel 7 i kodexen genom att hålla honom ansvarig.

33 Den hänskjutande domstolen har angett att den är osäker på om artikel 233.1 i tullagen är förenlig med unionsrätten, eftersom det i nämnda artikel inte görs någon åtskillnad beroende på om smugglingen har skett uppsåtligen eller inte. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att den nationella lagstiftningen även skulle kunna anses vara förenlig med artikel 49.3 i stadgan eftersom administrativa överträdelser är mindre samhällsfarliga än straffrättsliga sådana. Den hänskjutande domstolen har dessutom påpekat att det i artikel 233.1 i tullagen föreskrivs att justerbara böter på 100–200 procent av varornas tullvärde ska påföras, vilket innebär att den administrativa sanktionsmyndigheten tillämpar denna bestämmelse med beaktande av alla fakta och omständigheter i det enskilda fallet, inbegripet huruvida överträdelsen begåtts uppsåtligen eller oavsiktligt.

34 Mot denna bakgrund beslutade Administrativen sad – Haskovo (Förvaltningsdomstolen i Haskovo) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Ska artikel 15, jämförd med artikel 42.1, i [unionens tullkodex] tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse såsom artikel 233.1 i [tullagen], jämförd med artikel 7 i [lagen om administrativa överträdelser och sanktioner], i vilken det föreskrivs att sanktionen för en överträdelse av tullagstiftningen i form av oavsiktligt begången smuggling ska tillämpas i de fall då en överträdelse av tullagstiftningen har begåtts oaktsamt och inneburit att det föreskrivna förfarandet för deklaration av varor som transporteras över statsgränsen inte har iakttagits? Är det tillåtet med en nationell bestämmelse som i sådana fall medger att en överträdelse rubriceras som oavsiktlig smuggling, eller är uppsåt ett tvingande rekvisit för smuggling?

2) Ska artikel 42.1 i [denna kodex] tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse såsom artikel 233.1 i tullagen jämförd med artikel 7 i lagen om administrativa överträdelser och sanktioner, enligt vilken en förstagångsöverträdelse som omfattas av begreppet ’smuggling’, oavsett om den har begåtts med uppsåt eller oavsiktligt, kan beläggas med en sanktion av samma slag och samma belopp, det vill säga med ’böter’ på 100–200 procent av det tullvärde som föremålet för överträdelsen har?

3) Ska artikel 42.2 i [nämnda kodex] tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse såsom artikel 233.6 i [tullagen], i vilken det, som en ytterligare administrativ sanktion, föreskrivs att de varor och den egendom som är föremål för överträdelsen, och som inte är förbjudna att inneha, ska förverkas (till staten)? Får föremålet för överträdelsen förverkas i fall där den förverkade egendomen tillhör en annan person än den som begått överträdelsen?

4) Ska artikel 42.1 i [samma kodex] jämförd med artikel 49.3 i [stadgan] tolkas så, att en nationell bestämmelse såsom artikel 233.6 i tullagen, i vilken det, vid sidan av påförande av böter, föreskrivs att de varor och den egendom som är föremål för överträdelsen och som det inte är förbjudet att inneha ska förverkas (till staten), i följande fall utgör ett oproportionerligt ingrepp i äganderätten som inte står i proportion till det legitima mål som eftersträvas: Generellt i fall där den förverkade egendomen, som var föremål för överträdelsen, tillhör den person som har begått överträdelsen, i fall där den tillhör en tredje part som inte har begått överträdelsen och särskilt i fall där gärningsmannen inte har begått överträdelse uppsåtligen utan oavsiktligt?

5) Ska artikel 5.3 i [unionens tullkodex], jämförd med artikel 41 i [stadgan], tolkas så, att de myndigheter som genomför tullkontroller är skyldiga att iaktta bestämmelserna i den europeiska kodexen för god förvaltningssed, särskilt artiklarna 6–10? Kan den vidare tolkas så, att en nationell bestämmelse som den i artikel 233.1 i tullagen, jämförd med artikel 7.2 i lagen om administrativa överträdelser och sanktioner, är otillåten? Enligt den bestämmelsen kan samma sanktioner som gäller för uppsåtligt handlande tillämpas på personer som oavsiktligt har begått en formell överträdelse av tullagstiftningen, och den egendom som har varit föremål för överträdelsen och som tillhör tredje man kan enligt artikel 233.6 i tullagen förverkas till staten utan att den oaktsamma personen tidigare har upplysts om hur han eller hon ska agera för att följa lagen och hur dokument avseende transport av varor över en yttre gräns till Europeiska unionen ska fyllas i på ett lagenligt och korrekt sätt.”

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning

35 Det framgår av fast rättspraxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning som de behöver för att kunna avgöra det mål som de ska pröva (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 44 och där angiven rättspraxis).

36 Eftersom beslutet om hänskjutande utgör grunden för detta förfarande, är den nationella domstolen skyldig att i själva beslutet klargöra den faktiska och rättsliga bakgrunden till det nationella målet och lämna nödvändiga förklaringar till varför den begär tolkning av just de angivna bestämmelserna i unionsrätten och till det samband som den har funnit föreligga mellan dessa bestämmelser och den i det målet tillämpliga nationella lagstiftningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 juni 2020, C.F..(Skattekontroll), C-430/19, EU:C:2020:429, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

37 Det ska även understrykas att uppgifterna i begäran om förhandsavgörande ska göra det möjligt dels för EU-domstolen att lämna användbara svar på de frågor som ställts av den nationella domstolen, dels för medlemsstaternas regeringar och andra berörda att utöva sin rätt enligt artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol att avge yttranden. Det åligger domstolen att se till att denna möjlighet finns, eftersom det enligt denna bestämmelse endast är beslutet om hänskjutande som delges de berörda parterna (dom av den 2 september 2021, Irish Ferries, C-570/19, EU:C:2021:664, punkt 134 och där angiven rättspraxis).

38 Dessa kumulativa krav beträffande innehållet i en begäran om förhandsavgörande anges uttryckligen i artikel 94 i domstolens rättegångsregler, vilka den nationella domstolen förväntas ha kännedom om och måste iaktta ytterst noggrant inom ramen för det samarbete som har inrättats genom artikel 267 FEUF (beslut av den 3 juli 2014, Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, punkt 21, och dom av den 9 september 2021, Toplofikatsia Sofia m.fl., C-208/20 och C-256/20, EU:C:2021:719, punkt 20 och där angiven rättspraxis). De återges dessutom i punkterna 13, 15 och 16 i Europeiska unionens domstols rekommendationer till nationella domstolar om begäran om förhandsavgörande (EUT C 380, 2019, s. 1), och återfinns numera i punkterna 13, 15 och 16 i den nya versionen av Europeiska unionens domstols rekommendationer till nationella domstolar om begäran om förhandsavgörande (EUT C 6008, 2024).

39 I förevarande fall uppfyller den femte frågan i mål C-372/23 inte dessa krav.

40 Beslutet om hänskjutande innehåller nämligen inte någon redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen av de bestämmelser som nämns i denna fråga. Detta gäller särskilt bestämmelserna i den europeiska kodexen för god förvaltningssed. Den hänskjutande domstolen har inte heller redogjort för det samband som den har funnit föreligga mellan bestämmelserna i denna kodex och den nationella lagstiftning som är tillämplig i det nationella målet. Under dessa omständigheter kan domstolen inte bedöma i vilken mån ett svar på nämnda fråga är nödvändigt för att den nationella domstolen ska kunna avgöra målet.

41 Av detta följer att den femte frågan i mål C-372/23 inte kan tas upp till prövning.

Prövning i sak

Den första och den andra frågan i mål C-372/23

42 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den andra frågan i mål C-372/23, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 15 och artikel 42.1 i unionens tullkodex ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell bestämmelse som gör det möjligt att fastställa en överträdelse av tullagstiftningen enbart på grund av oaktsamhet, vilken består i att de transporterade varorna inte har deklarerats i enlighet med det föreskrivna förfarandet, och enligt vilken en administrativ sanktion som minst motsvarar tullvärdet på de varor som är föremål för överträdelsen, under sådana omständigheter, åläggs den som begått överträdelsen.

43 I artikel 15 i unionens tullkodex, med rubriken ”Uppgifter till tullmyndigheterna”, föreskrivs i punkt 1 att varje person som direkt eller indirekt är involverad i tullkontroller ska tillhandahålla dessa myndigheter alla nödvändiga dokument och uppgifter. Enligt artikel 15.2 i tullkodexen ska den berörda personen, när en deklaration inges till tullmyndigheterna, bland annat ansvara för att de uppgifter som lämnas i deklarationen är riktiga och fullständiga.

44 I förevarande fall tyder uppgifterna i handlingarna i målet på att de varor som är aktuella i de nationella målen har transporterats från Turkiet till Serbien, eftersom Bulgarien endast är ett transitland. Med förbehåll för den hänskjutande domstolens kontroll skulle dessa varor således hänföras till ”förfarandet för extern transitering”, i den mening som avses i artikel 226 i unionens tullkodex. I artikel 158 i tullkodexen föreskrivs att alla varor som ska hänföras till ett tullförfarande, utom förfarandet för frizoner, ska omfattas av en tulldeklaration som är anpassad till förfarandet i fråga.

45 Bristande efterlevnad av den skyldighet att inge en deklaration som följer av artikel 15.1 i unionens tullkodex, jämförd med artikel 158 i samma kodex, utgör en ”överträdelse av tullagstiftningen” i den mening som avses i artikel 42.1 i nämnda kodex. Detta begrepp avser nämligen inte bara bedrägerier, utan omfattar varje bristande efterlevnad av tullagstiftningen, oberoende av om den bristande efterlevnaden har varit avsiktlig, begåtts av försumlighet eller helt i avsaknad av ett culpöst beteende (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 november 2023, J.P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, punkt 29 och där angiven rättspraxis).

46 Av detta följer att tillämpningen av sanktioner enligt artikel 42 i samma kodex täcker den situationen i vilken den berörda aktörens bristande efterlevnad är en följd av oaktsamhet.

47 Vad gäller följderna av sådan bristande efterlevnad ankommer det på varje medlemsstat att i enlighet med artikel 42.1 i unionens tullkodex föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande påföljder, bland annat för det fall felaktiga uppgifter lämnas i en tulldeklaration (dom av den 23 november 2023, J.P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, punkt 30).

48 Medlemsstaterna har befogenhet att välja de sanktioner som de finner lämpliga om unionens lagstiftning inte har harmoniserats i fråga om tillämpliga sanktioner för bristande efterlevnad av villkor som föreskrivs i ett regelverk som införts genom denna lagstiftning. I enlighet med kravet i artikel 42.1 i unionens tullkodex på att sanktionerna ska vara proportionerliga får emellertid de administrativa eller repressiva åtgärder som tillåts enligt nationell lagstiftning inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas med denna lagstiftning och de

får inte heller vara orimliga i förhållande till nämnda mål (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 juni 2023, Zes Zollner Electronic, C-640/21, EU:C:2023:457, punkterna 60 och 61 och där angiven rättspraxis).

49 Sanktionernas stränghet ska sålunda vara anpassad till hur allvarliga överträdelser som beivras, och det ska särskilt säkerställas att sanktionerna verkligen har en avskräckande verkan samtidigt som proportionalitetsprincipen iakttas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 mars 2017, Euro-Team och Spirál-Gép, C-497/15 och C-498/15, EU:C:2017:229, punkt 42, samt dom av den 24 februari 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli et Ministero dell'Economia e delle Finanze, C-452/20, EU:C:2022:111, punkt 39).

50 Medlemsstaterna ska inte endast iaktta detta krav när de fastställer rekvisiten för överträdelsen och reglerna om bötesbeloppet, utan också vid bedömningen av de omständigheter som kan vara av betydelse för fastställandet av bötesbeloppet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 november 2023, J. P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

51 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att de böter som föreskrivs i artikel 233.1 i tullagen för smuggling uppgår till 100–200 procent av tullvärdet på de varor som är föremål för överträdelsen, vilket innebär att tullmyndigheten kan justera bötesbeloppet med beaktande av alla fakta och omständigheter i det enskilda fallet, inbegripet huruvida överträdelsen begåtts uppsåtligen eller oavsiktligt.

52 Även med tanke på tullöverträdelsernas särdrag, i synnerhet den omständigheten att de begås ofta och är svåra att upptäcka, förefaller de böter som föreskrivs i nationell rätt och som uppgår till 100–200 procent av varornas tullvärde inte vara anpassade till hur allvarliga de överträdelser är som beivras genom dem, särskilt vid bristande efterlevnad av de skyldigheter som är knutna till tulldeklarationerna inom ramen för tullförfarandet för extern transitering. En sådan sanktion går nämligen utöver vad som är nödvändigt för att säkerställa att de varor som omfattas av detta förfarande inte undandras från tullövervakning. Dessutom framstår sanktionen som orimlig i förhållande till den tullskuld som uppkommer på grund av att varor som hänförts till nämnda förfarande undandras från tullövervakning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 mars 2020 i mål C-655/18, Schenker, EU:C:2020:157, punkterna 44 och 46).

53 Detta gäller i än högre grad då denna sanktion läggs till den sanktion som föreskrivs i artikel 233.6 i tullagen, enligt vilken varor som är föremål för smuggling ska beslagtas till förmån för staten oavsett vem som äger dem och gärningsmannen, om varorna saknas eller har undandragits, åläggs att betala ett belopp som motsvarar varornas tullvärde eller, vid export, värdet av dessa varor. Kumuleringen av de påföljder som den som gjort sig skyldig till smuggling riskerar kan nämligen leda till att denne åläggs att betala tre gånger de berörda varornas tullvärde.

54 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första och den andra frågan i mål C-372/23 besvaras enligt följande. Artikel 15 och artikel 42.1 i unionens tullkodex ska tolkas så, att de inte utgör hinder för en nationell bestämmelse som gör det möjligt att fastställa en överträdelse av tullagstiftningen enbart på grund av oaktsamhet, vilken består i att de transporterade varorna inte har deklarerats i enlighet med det föreskrivna förfarandet. Dessa artiklar utgör däremot hinder för att en administrativ sanktion som minst motsvarar tullvärdet på de varor som är föremål för överträdelsen, under sådana omständigheter, påförs den som gjort sig skyldig till överträdelsen.

Den första och den andra frågan i mål C-717/22 samt den tredje och fjärde frågan i mål C-372/23

55 De hänskjutande domstolarna har ställt den första och den andra frågan i mål C-717/22 samt den tredje och den fjärde frågan i mål C-372/23, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 42.1 och 2 i unionens tullkodex, jämförd med artikel 17.1 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell bestämmelse i vilken det, vid överträdelse av tullagstiftningen, utöver böter föreskrivs att de varor som är föremål för överträdelsen ska förverkas. Om så inte är fallet önskar dessa domstolar få klarhet i huruvida ett sådant förverkande är tillåtet även när varorna inte tillhör gärningsmannen.

56 Såsom har påpekats i punkt 44 ovan borde de varor som är aktuella i det nationella målet, med förbehåll för de kontroller som det ankommer på de hänskjutande domstolarna att göra, ha hänförts till tullförfarandet för extern transitering. Enligt artikel 158 i unionens tullkodex borde dessa varor således ha omfattats av en tulldeklaration.

57 Efter denna precisering och vad gäller den första delen av de på detta sätt omformulerade tolkningsfrågorna, ska det påpekas att det i artikel 42.2 i tullkodexen föreskrivs att ”[o]m administrativa sanktioner tillämpas får de bland annat ha en eller båda av följande former: … En penningavgift som tas ut av tullmyndigheterna, inbegripet, vid behov, en betalning som gäller i stället för en straffrättslig påföljd. … Återkallelse, tillfällig indragning eller ändring av ett tillstånd som innehas av den berörda personen.”

58 De hänskjutande domstolarnas tvivel beror delvis på deras tolkning av artikel 42.2, enligt vilken den innehåller en uttömmande uppräkning av de administrativa sanktioner som är tillämpliga vid överträdelser av tullagstiftningen.

59 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 63 i sitt förslag till avgörande visar användningen av uttrycket ”bland annat” i denna bestämmelse emellertid att förteckningen över dessa administrativa sanktioner inte är uttömmande och att medlemsstaterna i princip får föreskriva andra administrativa sanktioner än dem som anges i denna bestämmelse, såsom åtgärder för förverkande av varor som har varit föremål för en tullöverträdelse.

60 I avsaknad av harmonisering, genom unionens tullkodex, av de sanktioner som ska tillämpas vid bristande efterlevnad av bestämmelserna i denna kodex, är det dessutom tillåtet för medlemsstaterna att kumulera administrativa sanktioner, såsom de som är aktuella i det nationella målet, under förutsättning att kravet på proportionalitet i artikel 42.1 i nämnda kodex iakttas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 mars 2020, Schenker, C-655/18, EU:C:2020:157, punkterna 41 och 42 samt där angiven rättspraxis).

61 Vad gäller frågan huruvida artikel 42 i tullkodexen utgör hinder för att varor kan förverkas trots att de inte tillhör den person som har begått överträdelsen, har domstolen redan slagit fast att en nationell bestämmelse som tillåter förverkande av egendom som tillhör tredje man och som använts vid smuggling är oförenlig med rätten till egendom som garanteras i artikel 17.1 i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 januari 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo och Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, punkt 56).

62 Förverkandeåtgärder avseende vinsten av ett brott eller olaglig verksamhet, samt medel som nyttjats för att begå ett brott och som inte tillhör tredje man i god tro, omfattas däremot i allmänhet av regleringen av nyttjandet av egendom, i den mening som avses i artikel 17.1 tredje meningen i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 september 2024, Neves 77 Solutions, C-351/22, EU:C:2024:723, punkt 82).

63 För att säkerställa att systemet med administrativa sanktioner som är tillämpliga på en tullöverträdelse verkligen har en avskräckande verkan, samtidigt som kravet på proportionalitet iakttas, ska de som gjort sig skyldiga till sådana överträdelser faktiskt berövas de ekonomiska fördelar som följer av överträdelserna, och de föreskrivna sanktionsåtgärderna måste göra det möjligt att uppnå effekter som står i proportion till hur allvarliga överträdelserna är, så att alla på ett effektivt sätt avskräcks från att begå överträdelser av samma slag (se, analogt, dom av den 24 februari 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli et Ministero dell'Economia e delle Finanze, C-452/20, EU:C:2022:111, punkt 44).

64 I förevarande fall framgår det av handlingarna i målet att de förverkade varorna inte tillhör VU, utan Sistem Lux. Såsom bland annat tullmyndigheten och den bulgariska regeringen har påpekat i sina skriftliga yttranden, framgår det att detta bolag är mottagare av varorna och/eller den person som är ansvarig för förfarandet för unionstransitering. Sistem Lux är således, i båda dessa fall, skyldig att iaktta de skyldigheter som följer av artikel 233 i unionens tullkodex.

65 Under sådana omständigheter är det inte uteslutet att Sistem Lux kan anses vara den person som, om de skyldigheter som följer av artikel 233 inte iakttas, ska hållas ansvarig för överträdelsen av denna bestämmelse. Det ankommer på de hänskjutande domstolarna att pröva dessa faktiska omständigheter för att fastställa bolagets eventuella ansvar.

66 Med avseende på de båda fall som avses i punkt 64 ovan konstaterar domstolen, med beaktade av att tullagstiftningen syftar till att förebygga risken för att icke-unionsvaror olagligt förs in unionen, och till att motverka bedrägerier genom att säkerställa en korrekt tillämpning av importtullar för att skydda unionens ekonomiska intressen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juli 2010, DSV Road, C-234/09, EU:C:2010:435, punkt 33, och av den 7 april 2022, Kauno teritorinė muitinė, C-489/20, EU:C:2022:277, punkt 35), att förverkande av dessa varor, såsom en ytterligare sanktion, när varorna tillhör en person som gjort sig skyldig till en överträdelse av unionens tullkodex, förefaller proportionerligt, samtidigt som det kan avskräcka de berörda näringsidkarna från att åsidosätta sina skyldigheter enligt denna kodex och hindra dem från att dra fördelar därav.

67 Denna tolkning stöds för övrigt av artikel 198.1 a i unionens tullkodex, enligt vilken ”[t]ullmyndigheterna ska vidta alla de åtgärder som krävs, inbegripet förverkande …, för att bortskaffa varor … om en skyldighet enligt tullagstiftningen som rör införsel av icke-unionsvaror i unionens tullområde inte är fullgjord, eller varorna har undanhållits tullövervakningen”.

68 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första och den andra frågan i mål C-717/22 samt den tredje och den fjärde frågan i mål C-372/23 besvaras enligt följande. Artikel 42.1 och 2 i unionens tullkodex, jämförd med artikel 17.1 i stadgan, ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell bestämmelse i vilken det, vid överträdelse av tullagstiftningen, utöver böter föreskrivs att de varor som är föremål för överträdelsen ska förverkas, när varorna tillhör en person som gjort sig skyldig till överträdelsen, under förutsättning att det system med administrativa sanktioner som är tillämpliga på denna överträdelse, i sin helhet, är förenligt med proportionalitetskravet.

Den tredje frågan i mål C-717/22

69 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan i mål C-717/22 för att få klarhet i huruvida artikel 2.1 i rambeslut 2005/212 ska tolkas så, att den är tillämplig på förverkande av varor som är föremål för en överträdelse av tullagstiftningen när denna överträdelse inte utgör ett brott utan en administrativ överträdelse. Om så är fallet vill den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida artikel 1 fjärde strecksatsen i rambeslutet och artikel 2 led 4 i direktiv 2014/42 ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell bestämmelse som föreskriver att ett sådant förverkande ska beslutas av en förvaltningsmyndighet.

70 Det ska i detta sammanhang påpekas att det i artikel 2.1 i rambeslut 2005/212 föreskrivs att varje medlemsstat ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att kunna förverka, helt eller delvis, hjälpmedel och vinning som härrör från brottsliga gärningar som kan bestraffas med frihetsberövande i mer än ett år eller egendom vars värde motsvarar sådan vinning.

71 Det framgår av lydelsen i denna bestämmelse att det materiella tillämpningsområdet för rambeslutet, såsom även framgår av själva rubriken och av skäl 1 i rambeslutet, i vilka det hänvisas till ”förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott” respektive ”organiserad brottslighet”, är begränsat till brott (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2023, Otdel ”Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punkt 40).

72 Det är dessutom endast brott av en viss svårighetsgrad, nämligen brottsliga gärningar som kan bestraffas med frihetsberövande i mer än ett år, som omfattas av nämnda bestämmelser (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2023, Otdel ”Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punkt 41).

73 Vad gäller begreppet förverkande ska, i enlighet med artikel 14.1 i direktiv 2014/42, ordalydelsen i artikel 2 led 4 i direktivet beaktas. Enligt denna avses med förverkande ett ”slutgiltigt berövande av egendom beslutat av domstol i anledning av brott” (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2023, Otdel ”Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punkterna 42 och 43).

74 Det räcker emellertid att konstatera att i det nationella målet antogs beslutet om förverkande av de varor som varit föremål för överträdelsen av tullagstiftningen efter ett administrativt förfarande, vilket inte avsåg ett brott som kunde bestraffas med frihetsberövande i mer än ett år, såsom krävs enligt artikel 2.1 i rambeslut 2005/212, eller ens, rent allmänt, ett brott.

75 Det ska i detta sammanhang preciseras att även om det administrativa förfarandet i förevarande fall föregicks av ett straffrättsligt förfarande, framgår det otvetydigt av beslutet om hänskjutande att sistnämnda förfarande avskrevs utan vidare åtgärder, vilket innebär att det inte pågick något straffrättsligt förfarande när det administrativa förfarandet inleddes.

76 Vidare framgår det även av handlingarna i målet att beslutet om förverkande av de aktuella varorna inte fattades av en ”domstol” i den mening som avses i artikel 2 led 4 i direktiv 2014/42, utan av tullmyndigheterna.

77 Rambeslut 2005/212 är emellertid inte tillämpligt när beslutet om förverkande antas av en tullmyndighet efter ett förfarande som inte avser ett brott (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 mars 2020, ”Agro In 2001”, C-234/18, EU:C:2020:221, punkt 61, och dom av den 9 mars 2023, Otdel ”Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punkt 46).

78 Eftersom tillämpningsområdet för detta rambeslut är klart angett och det har antagits i syfte att införa gemensamma minimiregler inom ett väl avgränsat område, vilket för övrigt rör straffrättsligt samarbete, kan nämnda rambeslut inte heller tillämpas analogt på en sådan situation som den som är aktuell i det nationella målet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 mars 2023, Otdel ”Mitnichesko razsledvane i razuznavane”, C-752/21, EU:C:2023:179, punkt 47).

79 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den tredje frågan i mål C-717/22 besvaras enligt följande. Artikel 2.1 i rambeslut 2005/212 ska tolkas så, att den inte är tillämplig på en förverkandeåtgärd som vidtas till följd av en överträdelse av tullagstiftningen, när överträdelsen inte utgör en brottslig gärning som kan bestraffas med frihetsberövande i mer än ett år, utan en administrativ överträdelse.

Rättegångskostnader

80 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i de nationella målen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på de hänskjutande domstolarna att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) **Artikel 15 och artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen**

   ska tolkas så,

   att de inte utgör hinder för en nationell bestämmelse som gör det möjligt att fastställa en överträdelse av tullagstiftningen enbart på grund av oaktsamhet, vilken består i att de transporterade varorna inte har deklarerats i enlighet med det föreskrivna förfarandet. Dessa artiklar utgör däremot hinder för att en administrativ sanktion som minst motsvarar tullvärdet på de varor som är föremål för överträdelsen, under sådana omständigheter, påförs den som gjort sig skyldig till överträdelsen.

2) **Artikel 42.1 och 2 i förordning nr 952/2013, jämförd med artikel 17.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,**

   ska tolkas så,

   att den inte utgör hinder för en nationell bestämmelse i vilken det, vid överträdelse av tullagstiftningen, utöver böter föreskrivs att de varor som är föremål för överträdelsen ska förverkas, när varorna tillhör en person som gjort sig skyldig till överträdelsen,

under förutsättning att det system med administrativa sanktioner som är tillämpliga på denna överträdelse, i sin helhet, är förenligt med proportionalitetskravet.

3) **Artikel 2.1 i rådets rambeslut 2005/212/RIF av den 24 februari 2005 om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott**

ska tolkas så,

att den inte är tillämplig på en förverkandeåtgärd som vidtas till följd av en överträdelse av tullagstiftningen, när överträdelsen inte utgör en brottslig gärning som kan bestraffas med frihetsberövande i mer än ett år, utan en administrativ överträdelse.

Underskrifter